

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/sledztwa/akty-oskarzenia/178704,392-Akt-oskarzenia-przeciwko-Eugeniuszowi-M.ht>
ml
02.03.2026, 01:10

392. Akt oskarżenia przeciwko Eugeniuszowi M.

W dniu 5 stycznia 2023 r. prokurator Oddziałowej Komisji ŚZpNP w Krakowie skierował do Wojskowego Sądu Garnizonowego w Lublinie akt oskarżenia przeciwko byłemu prokuratorowi Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Krakowie – Eugeniuszowi M.

Eugeniuszowi M. zarzucono, że w okresie od sierpnia do listopada 1982 roku bezprawnie pozbawił wolności Mariana S., przypisując mu „sporządzanie, przechowywanie i kolportowanie pism zawierających fałszywe wiadomości mogące osłabić gotowość obronną PRL”, podczas gdy działania pokrzywdzonego nie stanowiły przestępstwa.

W śledztwie ustalono, iż pokrzywdzony, będący wówczas pracownikiem jednego z zakładów w Nowej Hucie oraz członkiem Konfederacji Polski Niepodległej i podziemnych struktur NSZZ Solidarność, został w dniu 6 sierpnia 1982 roku zatrzymany przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa w Krakowie, ponieważ rozpowszechniał ulotki i wydawnictwa bezdebitowe o treści zawierającej „nieprawdziwe wiadomości mogące osłabić gotowość obronną PRL”. W trakcie przeszukania w jego miejscu zamieszkania także znaleziono ulotki, plakaty oraz wydawnictwa Regionalnej Komisji Wykonawczej „Solidarność Małopolska”. Zatrzymany został przesłuchany, a następnie tymczasowo aresztowany na mocy decyzji Eugeniusza M., prokuratora WPG w Krakowie.

W rzeczywistości wskazane ulotki oraz pozostałe wydawnictwa zawierały wyłącznie opis realiów stanu wojennego w Polsce i były wyrazem sprzeciwu pokrzywdzonego wobec sytuacji panującej w tym okresie w kraju i nie prezentowały fałszywych informacji „mogących osłabić gotowość obronną państwa”. Działanie pokrzywdzonego, który rozpowszechniał opisane materiały, nie stanowiło zatem przestępstwa, nawet przy uwzględnieniu obowiązujących wówczas przepisów prawa karnego oraz reżimu prawnego stanu wojennego. Zastosowanie wobec niego izolacyjnego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania było działaniem bezprawnym i stanowiło akt represji.

Czyny zarzucone w akcie oskarżenia zostały opisane w art. 165 § 2 kk z 1969 r. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 177. z późn.zm.).

W dniu 14 lutego 2023 r. Wojskowy Sąd Garnizonowy w Lublinie uznał oskarżonego winnym popełnienia zarzucanego mu czynu i skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres 2 lat oraz zobowiązał go do przeproszenia pokrzywdzonego w okresie 30 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku.

Apelację od powyższego wyroku złożył oskarżony w dniu 29 marca 2023 r. W dniu 28 lipca

2023 r. Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił apelację, uchylił w całości zaskarżony wyrok i przekazał sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W dniu 3 października 2024 r. Wojskowy Sąd Garnizonowy w Lublinie umorzył postępowanie karne na podstawie art. 17 § 1 pkt 10 kpk – uznając, iż brak jest wymaganego zezwolenia na ściganie Eugeniusza M.

W dniu 28 października 2024 r. prokurator wniósł apelację od powyższego wyroku.